

Utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden

2025-02-19

Regeringens utbildningspolitik

- Återreglering av skolan
- Fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter
- Nytt stödsystem
- Helrenovering av friskolesystemet
- Nytt betygssystem

Foto: Jessica Gow

Flera problem med dagens betygssystem

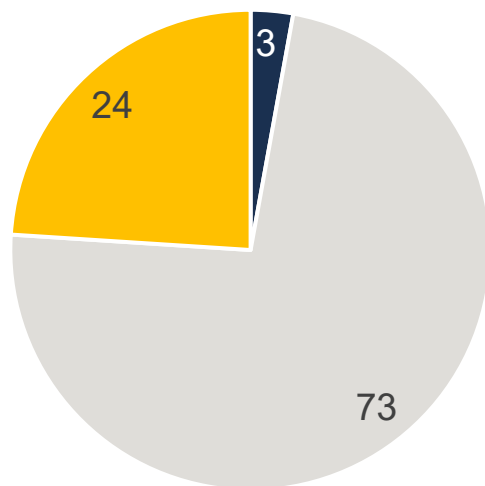
- Betygssättningen är inte likvärdig.
- Betygsinflationen behöver motverkas.
- En sjättedel av eleverna i åk 9 når inte behörighet till ett nationellt gymnasieprogram.

Foto: Johnér

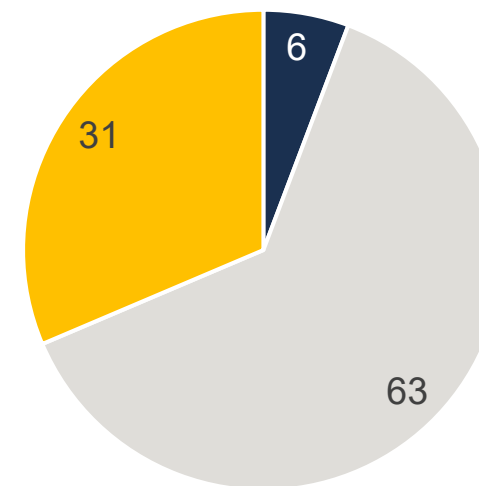
Stor skillnad mellan slutbetyg och betyg på nationella prov

Matematik

- Lägre slutbetyg jämfört med provbetyget
- Lika slutbetyg jämfört med provbetyget
- Högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Svenska

- Lägre slutbetyg jämfört med provbetyget
- Lika slutbetyg jämfört med provbetyget
- Högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Skolan behöver få ett mer rättvisande betygssystem

- Det finns systematiska avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg.
- Det är en omöjlig uppgift för lärare att tolka betygskriterierna på exakt samma sätt.
- Det finns otaliga vittnesmål om påtryckningar mot betygssättande lärare.

Betygen ska gå att lita på

- Betygen ska spegla elevens kunskapsnivå.
- Betygen ska vara rättssäkra och likvärdiga.
- Betygsinflationen ska motverkas.

Foto: Jessica Gow

Ett likvärdigt betygssystem

Magnus Henrekson
2025-02-19

Betygssättningen är inte likvärdig

- Betygen är inte jämförbara mellan skolor eller över tid.
- Orättvisa vid antagning till gymnasieskolan och högskolan.
- Beslut om resurser fattas på felaktiga grunder.
- Skolor framstår som bättre eller sämre än vad de är.

Hur allvarligt är likvärdighetsproblemet?

Verkligt exempel matematik 1b (gymnasieskolan)

	Prov- resultat	Betygs- resultat	Rangordning provresultat	Rangordning betygs- resultat	Skillnad betyg-prov (skalsteg)				Nettoavvikelse
					+0	+1	+2	+3	
Skola A	10,54	11,0	224/440*	291/440*	86 %	14 %	0 %	0 %	+ 14 %
Skola B	10,53	14,1	225/440*	24/440*	18 %	53 %	26 %	3 %	+ 114 %

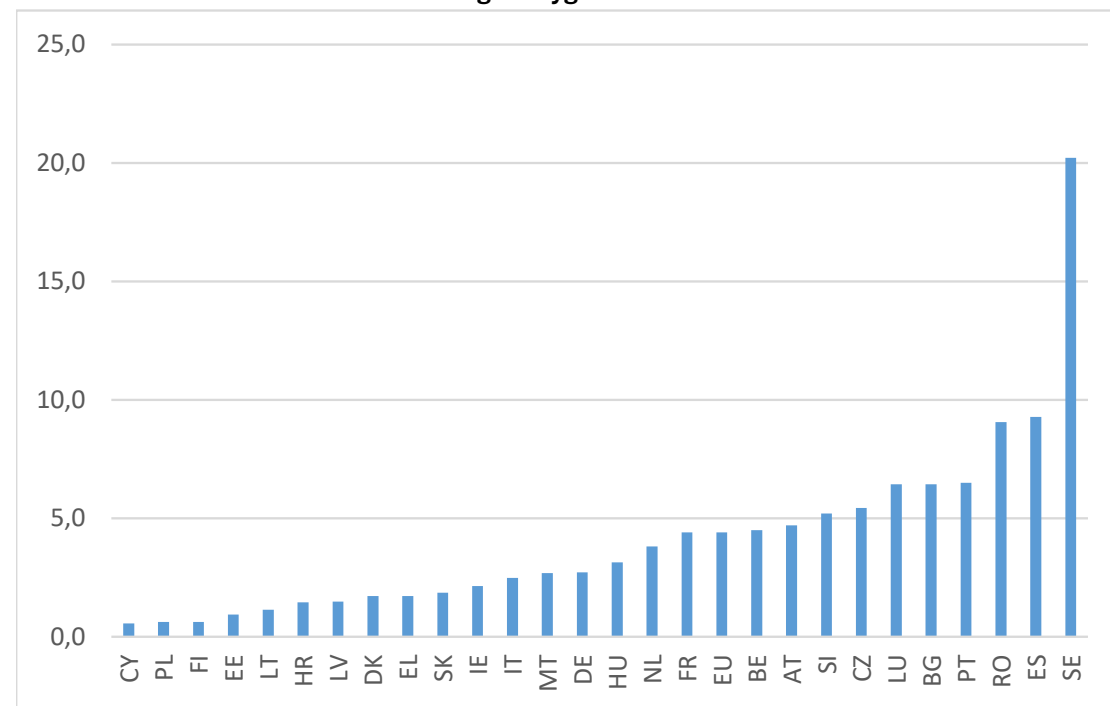
Utredningens uppdrag

- Likvärdiga betyg eller meritvärden för antagning till nästa utbildningsnivå.
- Särskilt fokus på årskurs 9, gymnasieskolan och komvux.
- Koppling mellan meritvärden och nationella prov.

Sverige sticker ut

- Behörighet och urval avgörs av lärarsatta betyg.
- Nationella prov som lärare själva väger in.
- Hög andel elever som får underkänt.
- Många ämnen i slutet av gymnasieskolan.
- Marknadiserat skolsystem.

Figur 1 Andel elever som går ut den obligatoriska skolans sista årskurs utan fullständiga betyg

Källa: OECD och Pisa 2018.

Anm. Resultaten bygger på uppgifter från rektorer. Sveriges stapel betecknar andelen elever i grundskolans sista årskurs som gick ut skolan utan behörighet till nationella program i gymnasieskolan.

En ny betygsskala utan skarp godkäntgräns

- Betyg sätts på en skala 1–10.
- Betygskriterier beskriver skalstegen:

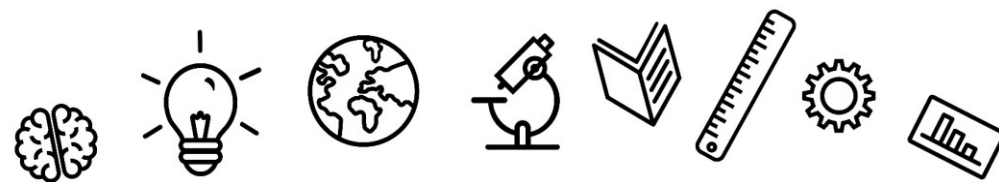
1–3 mindre än godtagbara kunskaper

4–5 godtagbara kunskaper

6–7 goda kunskaper

8–9 mycket goda kunskaper

10 utmärkta kunskaper

Ökad likvärdighet med stöd i nationella prov

- Lärare sätter betyg.
- Nationella **slut**prov införs.
 - Digitala och centralt rättade.
 - 5 provämnen i grundskolan, som i dagsläget.
 - 5–8 provämnen i gymnasieskolan.
- De genomsnittliga betygen på skolenhetsnivå kopplas till resultatet på de nationella slutproven på skolenhetsnivå.

Dagens meritvärde

**Lärarsatta betyg
100 procent**

Framtida meritvärde

**Elevens individuella
provresultat
30 procent**

**Elevens
kalibrerade
betygsvärde
70 procent**

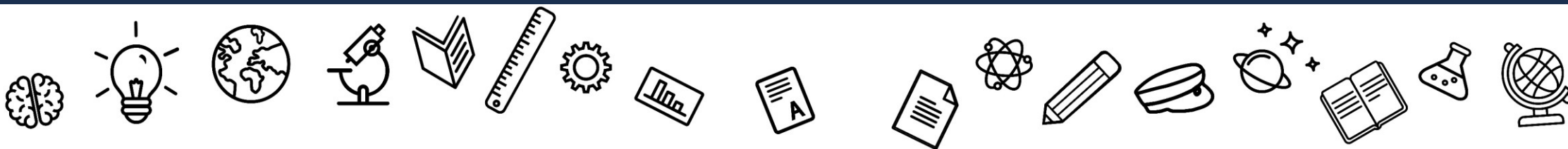
Behörighetskrav till gymnasieskolan

- Kompensatoriska behörighetsregler.
- Meritvärde 4 för behörighet.
- Samma behörighetskrav till yrkesprogram och högskoleförberedande program.
- Nya yrkesutbildningar enligt betänkandet *Fler vägar till arbetslivet*.

Ett kunskapsutvecklande skolsystem

- Bättre förberedelse för eleverna i de obligatoriska skolformerna.
- Likvärdig antagning till nästa utbildningsnivå.

Ett likvärdigt betygssystem

1 329 sidor i två volymer
presenterade på 17 min

Tack för att ni lyssnat!

